

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
Weekly Epidemiological Surveillance Report, Thailand

ปีที่ 42 ฉบับที่ 26 : 8 กรกฎาคม 2554

Volume 42 Number 26 : July 8, 2011

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

ทบทวนสถานการณ์โรคไข้ดำแดง ประเทศไทย พ.ศ. 2554

(Scarlet Fever Situation, Thailand, 2011)

✉ rinfetp@gmail.com

กลุ่มมาตรฐานและวิจัยระบาดวิทยาโรคติดต่อ สำนักโรคระบาดวิทยา

ความสำคัญ

ไข้ดำแดง (Scarlet Fever; ICD10TM - A38) เป็นรูปแบบหนึ่งของการติดเชื้อ *Streptococcus* group A สายพันธุ์ที่สร้าง pyrogenic exotoxin พบมากในเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี ทำให้เกิดอาการผื่นผื่น ผื่นจะมียาอาการผื่น ร่วมกับอาการติดเชื้อ *Streptococcus* group A เฉพาะที่ เช่น เจ็บคอ แผลติดเชื้อ และอาการผื่นตามเยื่อต่างๆ strawberry tongue ลักษณะผื่น มักเป็นผื่นหยาบ ลูบแล้วรู้สึกเหมือนผิวทราย พบอยู่ที่คอ หน้าอก และข้อพับต่างๆ ผื่นจะหายไปใน 6 - 8 วัน อาจตามด้วยอาการมือเท้าลอก ผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงจะมีไข้สูง อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียนร่วมด้วย อัตราป่วยตายมีรายงานสูงได้ถึงร้อยละ 3 รวมทั้งอาจมีภาวะแทรกซ้อนรุนแรงตามมา ได้แก่ Rheumatic fever, Acute glomerulonephritis จึงจำเป็นต้องรีบรับการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะในกลุ่ม penicillin หรือ Erythromycin⁽¹⁾

ระหว่างเดือนมกราคม - มิถุนายน 2554 ได้เกิดการระบาดของโรคไข้ดำแดงที่ประเทศฮ่องกง โดยมีรายงานผู้ป่วย 494 ราย ซึ่งมากกว่าจำนวนรวมผู้ป่วย พ.ศ. 2553 ทั้งปีกว่า 3 เท่า นอกจากนี้ยังต้องต้อยาปฏิชีวนะในกลุ่ม Penicillin ถึงร้อยละ 60 และทำให้มีผู้ป่วยเสียชีวิตแล้ว 2 ราย^(2,3)

สถานการณ์ในประเทศไทย

ข้อมูลเฝ้าระวังโรคตั้งแต่ 1 มกราคม - 30 มิถุนายน 2554 มีรายงานผู้ป่วยในระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา (รายงาน 506) ทั้งสิ้น 678 ราย ไม่มีผู้ป่วยเสียชีวิต เมื่อเทียบกับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลังพบว่าสูงกว่าในทุกเดือน อย่างไรก็ตามไม่สูงกว่าจำนวนผู้ป่วยในปี พ.ศ. 2553 ส่วนแนวโน้มของการเกิดโรคพบว่า จะมีรายงานโรคมกในช่วงเดือนมิถุนายน - สิงหาคม ส่วนใน พ.ศ. 2554 มีรายงานเพิ่มขึ้นชัดเจนตั้งแต่ช่วงเดือนพฤษภาคม (รูปที่ 1)

สารบัญ	
◆ ทบทวนสถานการณ์โรคไข้ดำแดง ประเทศไทย พ.ศ. 2554	401
◆ คาดการณ์การระบาดและสถานการณ์โรคไข้เลือดออก ไข้เลือดออกซีก และไข้แดงกึ่ง ประเทศไทย พ.ศ. 2554 (จากรายงาน 506 ณ วันที่ 22 มิถุนายน 2554)	404
◆ สรุปการตรวจข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 26 ระหว่างวันที่ 26 มิถุนายน - 2 กรกฎาคม 2554	409
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 26 ระหว่างวันที่ 26 มิถุนายน - 2 กรกฎาคม 2554	411

วัตถุประสงค์ในการจัดทำ

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

1. เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ได้ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์โรคที่เป็นปัจจุบัน ทั้งใน และต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลการสอบสวนโรค หรือ ศึกษาวิจัยที่สำคัญและเป็นปัจจุบัน
4. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานทางระบาดวิทยาและสาธารณสุข

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร กุณาตล
นายแพทย์ธวัช จายน้อยอิน นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ
นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
นายองอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์ภาสกร อัครเสวี

บรรณาธิการประจำฉบับ : บริมาศ ตักดีศิริสัมพันธ์

บรรณาธิการวิชาการ : แพทย์หญิงดารินทร์ อารีโยชิตชัย

กองบรรณาธิการ

บริมาศ ตักดีศิริสัมพันธ์ สิริลักษณ์ รังษิวงษ์ พงษ์ศิริ วัฒนาสุรภิตต์
กรรณิการ์ ทมอมพังเทียม

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สยมภูรุจินันท์ พัชรี ศรีหมอก
น.สพ. ฮิรศักดิ์ ชักนำ สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์

ฝ่ายจัดส่ง : พูนทรัพย์ เปี่ยมณิ เชิดชัย ดาราแจ้ง

ฝ่ายศิลป์ : ประมวล ทุมพงษ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ : บริมาศ ตักดีศิริสัมพันธ์

ประชาสัมพันธ์

เรียน สมาชิก wesr ทุกท่าน

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับ ASEAN Plus Three Countries ในการเผยแพร่ข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ของ ASEAN+3 (www.aseanplus3-aid.info) เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านโรคอุบัติใหม่ การระบาดของประเทศไทย

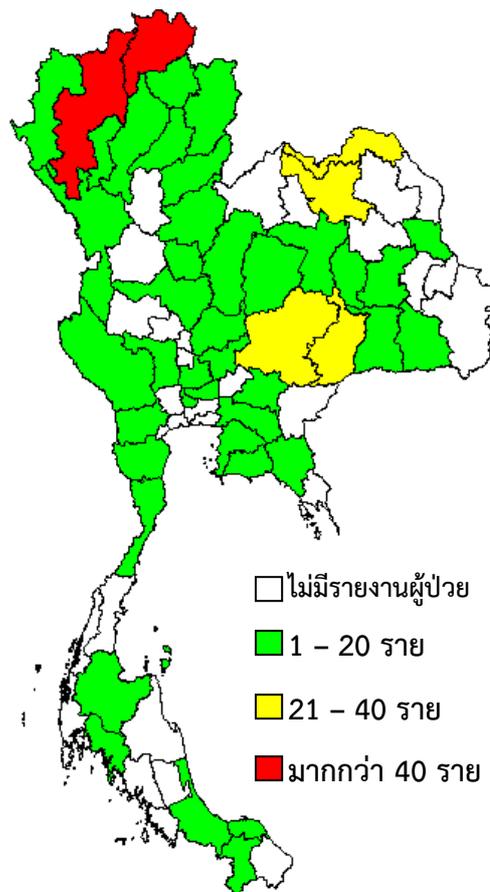
จึงขอเชิญสมาชิกทุกท่าน หากมีผลงานต้องการเผยแพร่ เช่น การสอบสวนโรคระบาด เป็น Abstract / ไฟล์ฉบับสมบูรณ์ (** ต้องเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด**) ในรายงานมีแผนภูมิ/กราฟ/รูปภาพได้ (แนบไฟล์ต้นฉบับภาษาไทยมาด้วยได้)

****กรุณาส่งไปที่อีเมล borworn67@yahoo.com ****

โดยใส่ Subject อีเมลลส์ว่า: For ASEAN publishing เพื่อผู้รับผิดชอบจะ ได้คิดผลงานของท่านไปเผยแพร่ในหมู่ประเทศอาเซียนต่อไป

อย่างไรก็ตาม ธรรมชาติของโรคไข้ดำแดงมักพบในเด็ก และพบได้น้อยมากในผู้ใหญ่ ใน พ.ศ. 2554 รายงานผู้ป่วยทั้ง 678 ราย เป็นเด็กต่ำกว่า 15 ปี 486 ราย ๖ (ร้อยละ 72) และเป็นผู้ใหญ่ อายุมากกว่า 192 ราย (ร้อยละ 28) เมื่อเทียบกับธรรมชาติของการเกิดโรคแล้ว การวินิจฉัยและรายงานผู้ป่วยสงสัยโรคไข้ดำแดงในผู้ใหญ่ตามระบบรายงาน ที่มากถึงกว่าหนึ่งในสามของผู้ป่วยทั้งหมดจึงอาจไม่ถูกต้องเท่าที่ควร ในการทบทวนสถานการณ์ พ.ศ. 2554 ต่อจากนี้ จึงขอวิเคราะห์เฉพาะข้อมูลผู้ป่วยเด็กต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 486 รายเท่านั้น

ปี พ.ศ. 2554 พบผู้ป่วยในเด็กมากที่สุดในกลุ่มอายุ 0 – 4 ปี 251 ราย (ร้อยละ 51) รองลงมา ได้แก่ 5 – 9 ปี 188 ราย (ร้อยละ 39) และ 10 – 15 ปี 47 ราย (ร้อยละ 10) พบได้ทั่วทุกภาคของประเทศไทย โดยในปีนี้มีรายงานมาแล้วจาก 44 จังหวัด พบผู้ป่วยมากที่สุดที่จังหวัด เชียงใหม่ 101 ราย เชียงราย 51 ราย นครราชสีมา 36 ราย หนองคาย 35 ราย และอุตรธานี 28 ราย (รูปที่ 2)

รูปที่ 2 จำนวนรายงานผู้ป่วยโรคไข้ดำแดงในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี รายจังหวัด พ.ศ. 2554

อภิปราย

โรคไข้ดำแดงในประเทศไทย พ.ศ. 2554 มีรายงานเพิ่มขึ้นมากอย่างเห็นได้ชัดตั้งแต่เดือนพฤษภาคมเป็นต้นมา อาจเกิดจากการที่มีข่าวการระบาดที่ประเทศฮ่องกง ทำให้บุคลากรทางการแพทย์ให้ความสนใจและวินิจฉัยโรคนี้นั้นมากขึ้น เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังจะพบว่า โรคนี้มีแนวโน้มตามฤดูกาล คือ มีรายงานผู้ป่วยมากในช่วงเดือน มิถุนายน - กรกฎาคม ของทุกปี ซึ่งเป็นฤดูฝน อย่างไรก็ตาม โรคนี้เป็นโรคติดต่อที่พบมากในเด็ก อาจเป็นไปได้ว่า ช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม เป็นช่วงเปิดภาคการศึกษา ซึ่งจะมีนักเรียนกลุ่มใหม่มารวมกันเป็นจำนวนมาก เสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อในเด็กได้หลายชนิด ทำให้อุบัติการณ์ของโรคเพิ่มขึ้น แม้จะไม่เคยมีรายงานผู้เสียชีวิต แต่เนื่องจากผู้ป่วยอาจมีภาวะแทรกซ้อนรุนแรง และอาจเสียชีวิต หรือเจ็บป่วยเรื้อรังจากภาวะแทรกซ้อน ได้แก่ Rheumatic heart disease หรือ Acute glomerulonephritis ในภายหลัง ทำให้ต้องรับการรักษาอย่างทันที่่วงที่ก่อนจะเกิดภาวะแทรกซ้อนตามมา

เนื่องจากข้อมูลในระบบรายงานโรค พบว่า เป็นผู้ป่วยอายุมากกว่า 15 ปี ถึงกว่าหนึ่งในสามของผู้ป่วยทั้งหมด ซึ่งขัดกับธรรมชาติของการเกิดโรค ข้อมูลผู้ป่วยสงสัยในกลุ่มผู้ใหญ่ดังกล่าว จึงอาจไม่ใช่ไข้ดำแดงที่แท้จริง แต่หากพิจารณาเฉพาะผู้ป่วยเด็กแล้ว จะพบโรคนี้ได้ทั่วประเทศของประเทศไทย โดยเฉพาะในจังหวัดขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีรายงานจากหลายจังหวัดที่มีประชากรหนาแน่น ซึ่งอาจเกิดจากขาดความครบถ้วนของการรายงานหรือแพทย์ไม่วินิจฉัย เนื่องจากไม่คุ้นเคยกับโรคไข้ดำแดง

เอกสารอ้างอิง

1. David L. Heymann. Control of Communicable Diseases Manual 19th edition, An Official Report of the American Public Health Association.
2. Sarah Long. Scarlet fever epidemic kills two in China. Online Journal. [Access on 9 July 2011] Available from URL: http://onlinejournal.com/artman/publish/article_9947.shtml
3. Lynn Herrmann. Scarlet fever in Hong Kong now epidemic. Digital Journal. [Access on 9 July 2011] Available from URL: <http://www.digitaljournal.com/article/308285>

*****

หลักเกณฑ์การส่งบทความวิชาการ

คณะกองบรรณาธิการฯ ได้เปิดเวทีให้ผู้ที่สนใจส่งบทความวิชาการ/ผลการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกัน ควบคุมโรค เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในรายงานเพื่อระดมความคิดเห็น กระจ่างวิสัยทัศน์ กระจ่างปัญหา และฉบับผนวก (Supplement) ของสำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค โดยกำหนดหลักเกณฑ์ การส่งบทความวิชาการ / ผลการศึกษาวิจัยดังนี้

ลักษณะรูปแบบเรื่องทางวิชาการที่จะตีพิมพ์

1. บทความวิชาการ เนื้อความตัวอักษร จำนวนไม่เกิน 1 - 3 หน้า กระดาษ เอ 4 ประกอบด้วย
- บทนำ ซึ่งอาจมีวัตถุประสงค์ก็ได้ - เนื้อหา - สรุป - เอกสารอ้างอิง (ถ้ามี)
2. การสอบสวนโรค เนื้อความตัวอักษร จำนวนไม่เกิน 5 - 6 หน้า กระดาษ เอ 4 และ รูปจำนวน 1 หน้ากระดาษ เอ 4
3. การศึกษาวิจัย เนื้อความตัวอักษร จำนวนไม่เกิน 5 - 6 หน้า กระดาษ เอ 4 และ รูปจำนวน 1 หน้ากระดาษ เอ 4
4. แนวทางผลการวิเคราะห์การเฝ้าระวังโรค เนื้อความตัวอักษร จำนวนไม่เกิน 3 - 5 หน้า กระดาษ เอ 4
5. งานแปล ประกอบด้วย หนังสือ/เอกสารที่แปล, ชื่อผู้แปล, เนื้อหาที่แปล จำนวนไม่เกิน 3 หน้า กระดาษ เอ 4

การส่งต้นฉบับ

ส่งแฟ้มอิเล็กทรอนิกส์พร้อมต้นฉบับจริง จำนวน 1 ชุด หรือ ส่ง e-mail พร้อมแนบไฟล์บทความที่จะส่งตีพิมพ์ พร้อมทั้งแจ้งสถานที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ของเจ้าของเรื่อง เพื่อที่คณะกองบรรณาธิการจะติดต่อได้ และส่งมาที่ ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค โทรศัพท์ 0-2590-1723 โทรสาร 0-2590-1784 e-mail : wesr@windowslive.com